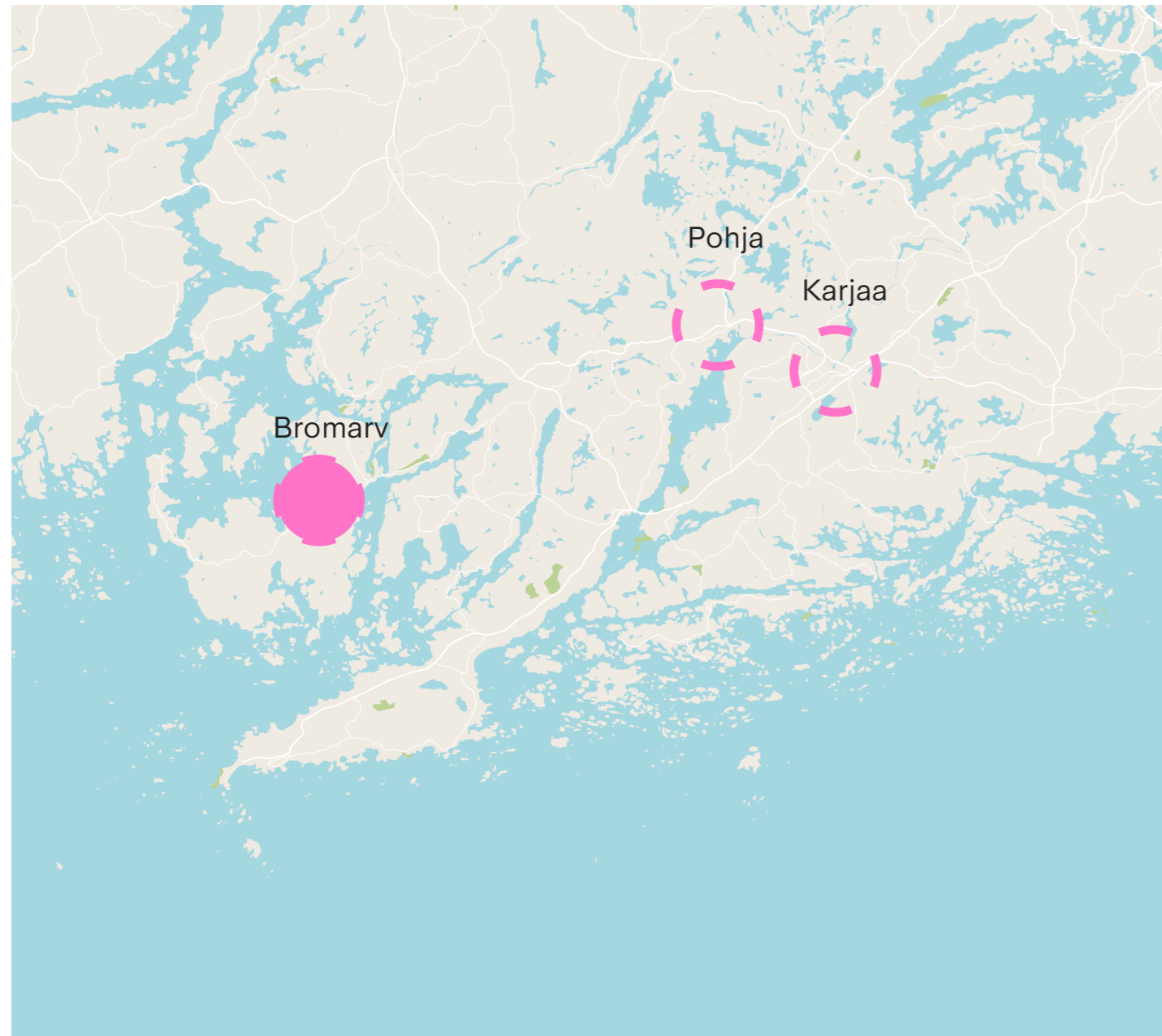

Raaseporin lumo kohteet

Bromary

Sisällys/Innehållsförteckning

Johdanto / Introduktion

Lähtökohdat / Utgångspunkter

Tavoitteet / Mål

Konsepti / Konsept

Suunnitelma / Planen

Yhteenvedo / Sammanfattning

Johdanto

Tämä työ on yksi kolmesta Raaseporin kaupunkiin eri alueille tehdyistä ennallistamissuunnitelmista, jotka on laadittu kansalaisbudjetointiehdotuksen tavoitteiden mukaisesti. Raaseporin kaupungin kansalaisbudjettiinestyksessä voittaneessa ehdotuksessa keskityttiin luonnon monimuotoisuuden edistämiseen ja ennallistamiseen ja nämä suunnitelmat ovat osa kyseisten toimenpiteiden toteuttamista.

Työn lähtökohtana oli suunnitella toiminnallisia kokonaisuuksia ja toimenpiteitä, jotka lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja vähentävät monimuotoisuutta heikentäviä tekijöitä. Suunnittelulla ei ensisijaisesti tavoitella alkuperäistä luonnontilaa, vaan kokonaisvaltaisesti luonnon monimuotoisuutta lisääviä kokonaisuuksia. Tavoitteiden asettelun tarkastelussa huomioitiin myös jokaisen suunnittelukokonaisuuden kohdalla sitä ympäröivät alueet ja niiden luonnonarvot.

Suunnittelualue on entistä peltoa. Alue sijaitsee noin 1,3 kilometrin päässä Bromarvin keskustasta ja noin 350 metrin päästä Revbackavikenin vesistöalueesta. Alueen läheisyydessä on asuinrakennuksia, metsää ja peltoa. Etelässä alue rajautuu kiinteistöalueeseen, joka on kaavassa merkitty ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien yritystoimintojen alueeksi. Maaperä on liejusavea. Alue kuuluu hemiboreaaliseen lehtimetsävyöhykkeeseen.

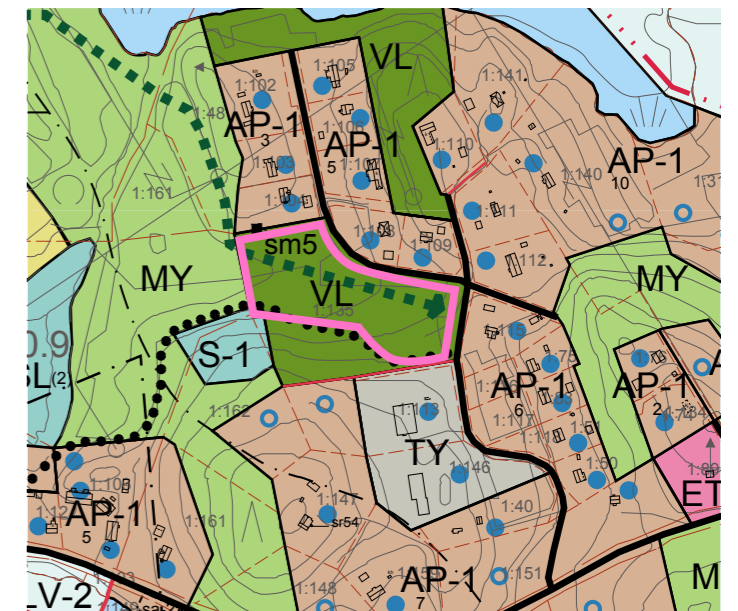
Suunnitelmassa ehdotetaan rinteessä olevan alueen alavimpiin osiin hakamaista lehtoa sekä kostea niittyä. Kuivemmassa ylärinteessä jo olemassa olevaa niittykasvillisuuden hoitoa jatketaan niittämällä vuosittain. Erilaiset niittyalueet tarjoavat elinympäristöjä eliöstölle ja elämyksiä ihmisille. Alueelle muodostetaan polku, jota pitkin voi kiertää niityn. Rinteen laelle olevan puuston varjoon rakennetaan pysähtymis- ja näköalapaikka.

Sijaintikartta (Google maps)

Historiallinen ilmakuva vuodelta 1950 (Paikkatietoikkuna)

Osayleiskaava (Raaseporin karttapalvelu)

Maastokäynnin havainnot

Lähtötilanne

- avoin heinittynyt vanha pelto, jossa on noin 15 m korkeusero ylimmän ja alimman pisteen välillä
- alueella ei havaittu vieraslajeja
- alueen käyttö on vähäistä
- rajautuu etelässä metsäalueeseen, idässä ja lännestä tiehen ja toiseen niittyalueeseen
- alueella ojitusta
- niittylajisto jo valmiiksi **edustavaa**

NYKYISIÄ KASVILAJEJA

Puut:

vaahtera (*Acer platanoides*)
tammi (*Quercus robur*)
koivu (*Betula sp.*)
kuusi (*Picea abies*)
kiiltopaju (*Salix phylicifolia*)
raitta (*Salix caprea*)

Ruohovartiset:

harakankello (*Campanula patula*)
särmäkuisma (*Hypericum maculatum*)
puna-apila (*Trifolium pratense*)
rönsyleinikki (*Ranunculus repens*)
koiranputki (*Anthriscus sylvestris*)
koiranheinä (*Dactylis glomerata*)

niittysuolaheinä (*Rumex acetosa*)
hiirenvirna (*Vicia cracca*)
niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*)
lillukka (*Rubus saxatilis*)
nurmitädyke (*Veronica chamaedrys*)
nrmilauha (*Deschampsia caespitosa*)
nurminata (*Festuca pratensis*)
niittyleinikki (*Ranunculus acer*)
tuoksusimake (*Antoxanthum odorata*)
syyälinnunherne (*Lathyrus linifolius*)
kierumatara (*Galium aparine*)
mäkivirvilä (*Ervum tetraspermum*)
keltamatara (*Galium odoratum*)
aholeinikki (*Ranunculus polyanthemus*)

Alue rajautuu etelässä metsäalueeseen.

Kuvattuna niityn korkeammalta alueelta kohti länttä.

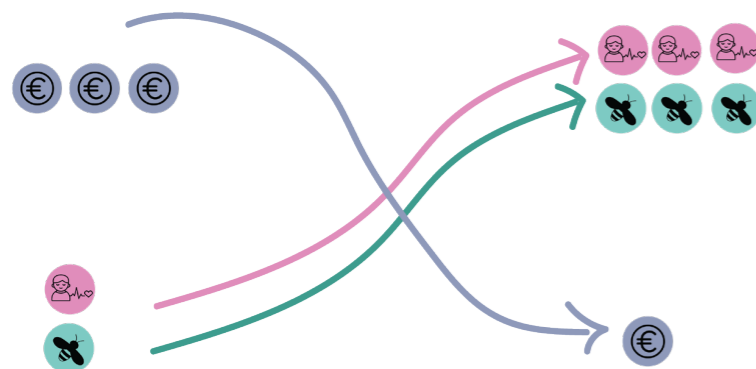
Oleva oja.

Tavoitteet

Kustannustehokas hoito

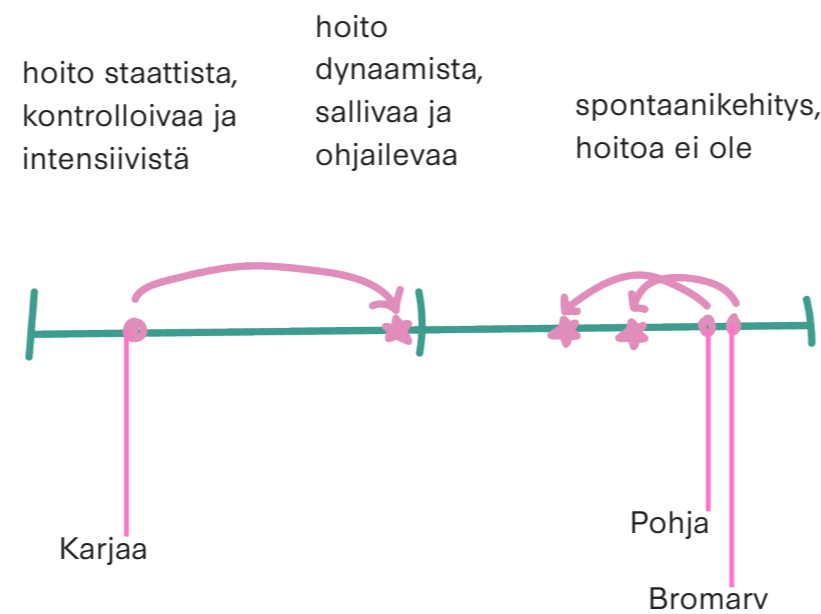
Monipuolista biodiversiteettiä luodaan luonnontilaisen kaltaisilla sekametsiköillä ja niittyillä, joita pyritään hoitamaan ja ylläpitämään pienellä intensiteetillä. Luonnontilan kaltaiset ympäristöt tukevat luonnonmonimuotoisuutta, ihmisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä sekä pienentävät kustannuksia. Resilienteillä puulajivalinnoilla varaudutaan ilmastonmuutoksen uhkiin.

Virkistys ja kytkeytyneisyys

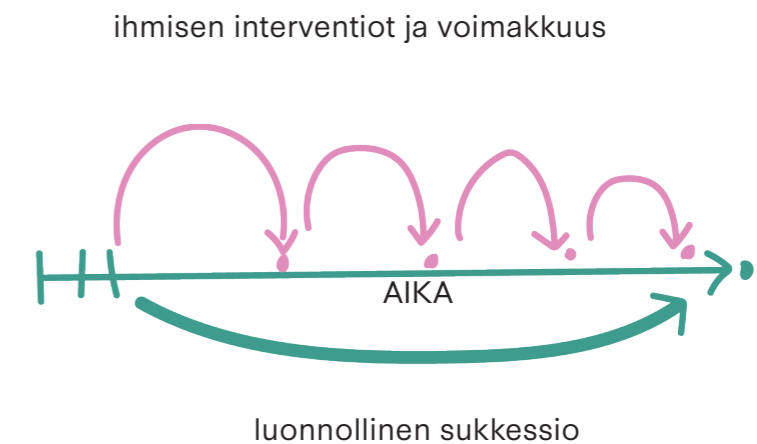
Ihmisten hyvinvointia tuetaan monimuotoisella kasvistolla, vaihtelevilla tilakokemuksilla ja näkyvillä tarjoumilla kuten reitistöllä, ja ympäristöön sopivilla rakenteilla. Hoidolla pyritään dynaamisuuteen, jossa ihmisen hoito on vähäisempää, muutosta sallivaa ja ohjailevaa.

Suojelu ja luontoarvot

Tavoitteena on hyödyntää mahdollisimman hyvin luonnon normaalia kehitystä ja sukessioprosesseja suunnittelun ja hoidon pohjalta. Alkuun tehdään voimakkaampia hoitotoimia, jonka jälkeen tavoitteena on hoitointensiteetin vähentäminen, jolloin ihmisen hoito ja luonnonprosesseihin puuttuminen on vähäistä. Tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden parantaminen, paikallisten kasvilajien käyttö ja varautuminen ilmastonmuutokseen puulajeilla, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä.

Hoitosuunnitelma ja vaiheistus

Suunnitelma on suuntaa antava, eikä esimerkiksi puista ole mittauksia, vaan niiden sijainnit ovat arvioita. Suunnitelman toteutus aloitetaan niityn ympäri kulkevan polun rakentamisella. Polun yhteyteen rakennetaan levähdyspaikka, josta voi katsella avautuvaa maisemaa ja levähtää.

Luonnon monimuotoisuutta lisätään suunnittelualueella monipuolistamalla niittyä tehokkaammalla hoidolla. Samalla metsän reunan ja niityn rajaa häivytetään. Alueen länsiosan alavaa ojan ympäristöä kehitetään kosteana niittynä. Ojan molemmille puolille istutetaan puita harvasti hakamaisen lehdon muodostamiseksi. Suunnittelualueen monilajisen ja hyvinvoivan rinneniityn vuosittaista niittohoitoa jatketaan.

Toimenpiteet

1. polun rakentaminen
2. levähdyspaikan rakentaminen
3. puiden istutus ja suojaus
4. suojausten poisto
5. vuosittainen niitto

vaiheistus

polun rakentaminen

levähdyspaikan
rakentaminen

puiden istutus

jatkuvaa

vuosittainen niitto

Polku ja levähdyspaikka

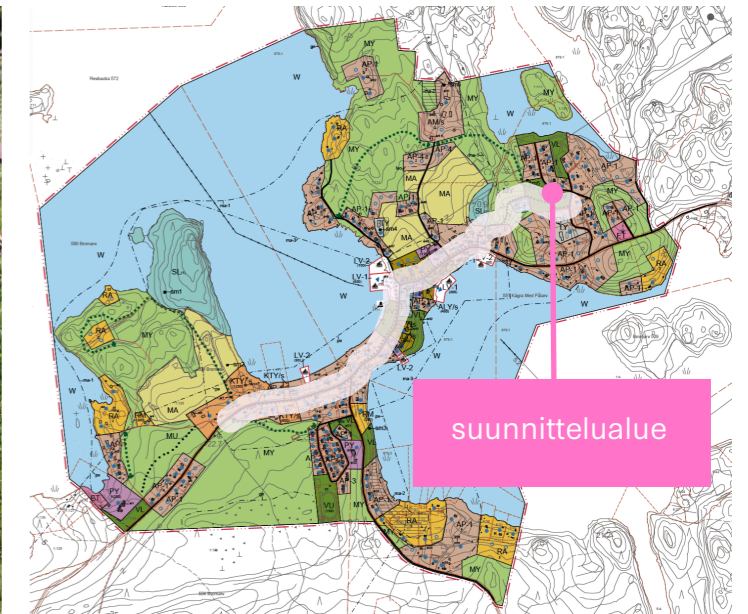
Suunnittelualueelle rakennetaan polku, jota pitkin voi kiertää koko niityn. Polku toteutetaan nurmipintaisena, jota leikataan tarvittaessa.

Polku on linjattu siten, että se voi myöhemmin liittyä osayleiskaavassa olevaan suunniteltuun kevyenliikenteen reittiin. Tulevaisuudessa alue yhdistyy siten reitin avulla Bromarvin keskustaan ja satamaan.

Levähdyspaikka rakennetaan niityn ylärinteeseen polun varteen. Rinteen laella oleva puusto varjostaa rakennetta, mikä tekee paikasta viihtyisän. Levähdyspaikka voi olla esimerkiksi puurakenteinen terassi, josta nousee penkkejä ja pöytätaso. Paikalta voi katsella avautuvaa maisemaa, tarkastella ympäristöä ja syödä eväitä.

Nurmipolku niityllä

Bromarvin osayleiskaava, korostettu kevyen liikenteen yhteystarve

Levähdys- ja piknikpaikka Vasikkasaarella

Hakamainen lehto ja niitty

Puiden istutus

Lehtipuut istutetaan hakamaisesti harvaan. Puiden ympäri tulee päästä ajamaan isolla niittokoneella.

Lajivalinnoissa on otettu huomioon ilmastonmuutoksen tuomat olosuhteiden muutokset kuten kasvukauden ja talven olosuhteet. Tutkimusten mukaan Ilmastoiresilienssilajeja olisivat mm. tammi ja lehmus. Lähialueella on ollut saarnensurmaa, joten saarnea ei suositella istutettavaksi.

Puun taimet suojataan hyvin, jotta hirvieläimet eivät pääse syömään niitä. Hidaskasvuiset lehtipuut vaativat 2 metriä korkeat suojaukset. Puiden suojat rakennetaan puisista tolpista, jotka tuetaan hyvin maahan ja toisiinsa. Puutolpista tehtyyn kehikkoon kiinnitetään verkko.

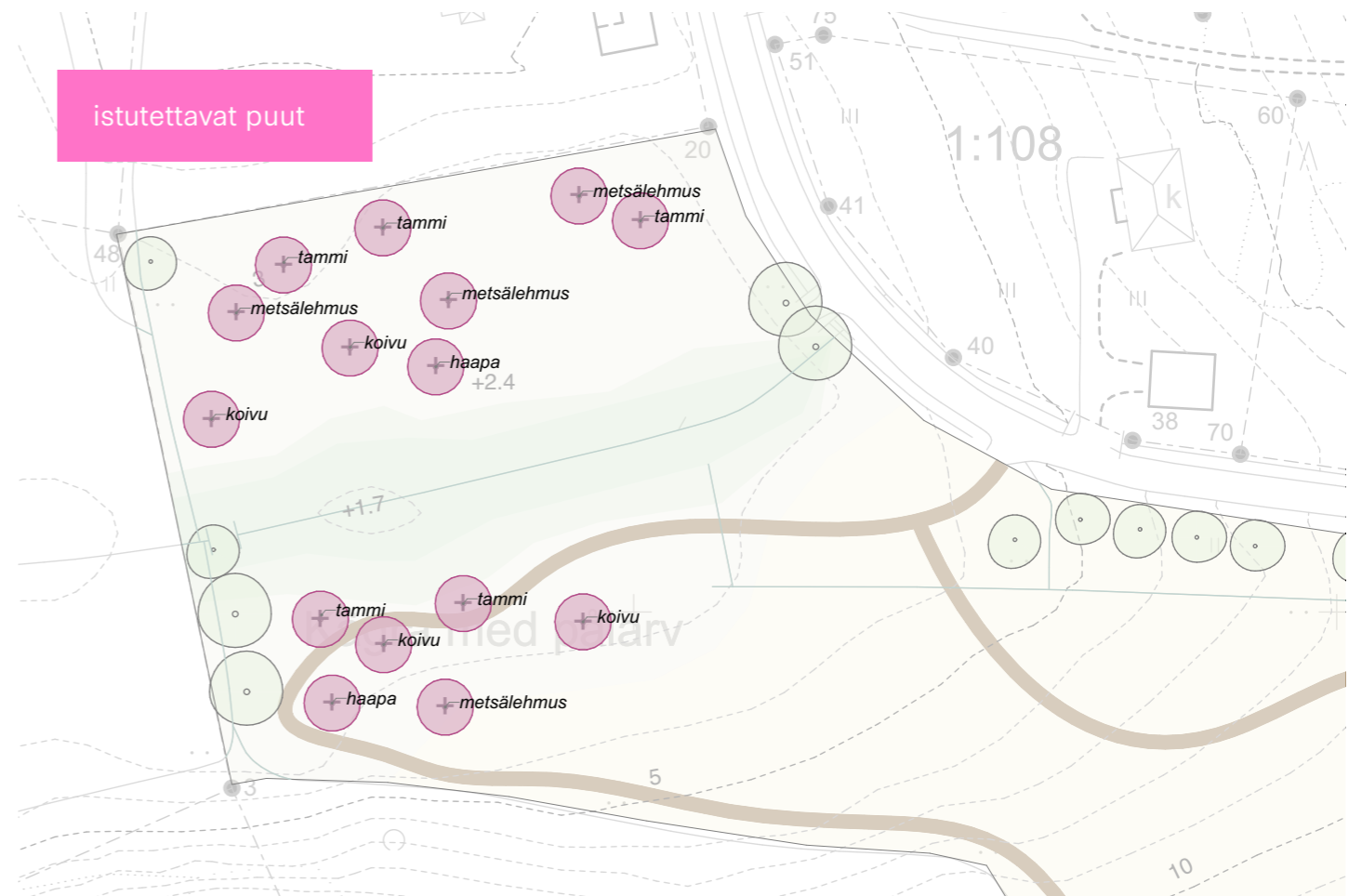
Puiden suojaukset voidaan poistaa, kun puut vähintään 5 m korkeita. Tärkeää on, etteivät hirvieläimet pysty syömään erityisesti puun latvaosia, jottei puun kasvu muutu pensasmaiseksi tai esty kokonaan.

Jatkuva niittohoito

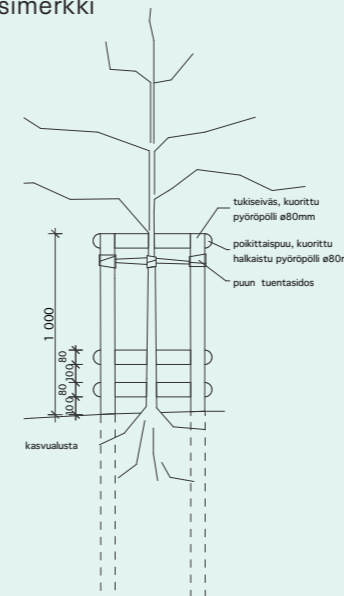
Suunnitelman tavoitteena on vähäistä hoitoa tarvitseva, monimuotoisuutta tukeva ympäristö. Luonnontilainen niitty tukee näitä tavoitteita. Suunnittelualueella, hakamaisten lehtojen alueella ja kuivalla niityllä, ei tarvita kylvöjä tai istutusta, koska lajisto on valmiiksi tarpeeksi hyvää ja leviämiskelpoista nykyisellään. Pelkkä hoito riittää.

Ojan ympäristö on kosteampaa ja siinä niityn annetaan kehittyä kohti kostean rantaniityn kasvillisuutta.

Koko alueella niittohoito tehdään yksi tai kaksi kertaa vuodessa koneellisesti. Niittohoidossa tärkeää on niittojätteen kerääminen, esimerkiksi paalaamalla. Niittojätteen kerääminen auttaa niittyä kehittymään heinävaltaisesta kukkivaksi luonnonniityksi. Paalattu niittyheinä voidaan hyödyntää alueella tai muissa kaupungin kohteissa leikkielementtinä.

Puiden suojaus, esimerkki

ILMASTOKESTÄVIÄ PUULAJEJA

Pitkäikäisiä puulajeja:
metsälehmus (*Tilia cordata*)
tammi (*Quercus robur*)
mänty (*Pinus sylvestris*)

Lyhytikäisiä puulajeja:
rauduskoivu (*Betula pendula*)
hieskoivu (*Betula pubescens*)
haapa (*Populus tremula*)
pihlaja (*Sorbus aucuparia*)

Tiivistelmä

Tämä työ on yksi kolmesta Raaseporin kaupunkiin eri alueille tehdyistä ennallistamissuunnitelmista, jotka on laadittu kansalaisbudjetointiehdotuksen tavoitteiden mukaisesti. Raaseporin kaupunki järjesti kansalaisbudjettiäänestyksen, jonka voitti ehdotus luonnon monimuotoisuutta ja ennallistamista tukevista toimenpiteistä.

Suunnittelualue on entistä peltoa noin 1,3 kilometrin päässä Bromarvin keskustasta ja noin 350 metrin päästä Revbackavikenin vesistöalueesta. Kohteeseen tutustuttiin maastokäynnillä alkukesällä 2024. Alue on avoin heinittynyt, vanha ojitettu pelto, jossa on noin 15 m korkeusero ylimmän ja alimman pisteen välillä. Alueen käyttö on vähäistä.

Suunnitelman tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta sekä virkistyskäyttöä alueella. Suunnitelmassa ehdotetaan alueen alavimpiin osiin hakamaista lehtoa sekä kostea niittyä ja kuivempaan ylärinteeseen olevan niittykasvillisuuden hoitoa. Alueelle rakennetaan polku, jota pitkin voi kiertää niityn. Erilaiset niittyalueet tarjoavat elinympäristöjä eliöstölle ja elämyksiä ihmisille.

Suunnitelmassa on otettu huomioon toteutuksen vaiheistus. Toteutus aloitetaan niityn ympäri kulkevan polun rakentamisella. Polun yhteyteen rinteeseen laelle olevan puuston varjoon rakennetaan levähdyspaikka, josta voi katsella avautuvaa maisemaa ja levähtää.

Alueen länsiosan alavaa ojan ympäristöä kehitetään kosteana niittynä. Ojan molemmille puolille istutetaan puita harvasti hakamaisen lehdon muodostamiseksi. Puut suojataan hyvin, jotta hirvieläimet eivät syö taimia.

Alueella tulee tehdä vuosittain niitto ja niittojätteen keräys, jotta niitty pysyy hyvinvoivana ja lajisto kehittyy monimuotoisemmaksi, kukkivaksi niityksi.

Sammanfattning

Detta arbete är ett av tre projekt för naturens återställning i olika områden i Raseborg stad. Projektet har genomförts enligt målen i medborgarbudgetförslaget. Raseborg stad ordnade en omröstning om medborgarbudget, där ett förslag om åtgärder för att stödja biologisk mångfald och naturens återställning vann.

Planeringsområdet är en gammal åker cirka 1,3 kilometer från Bromarv centrum och cirka 350 meter från Revbackaviken. Området besöktes under en fältresa i början av sommaren 2024. Området är en öppen, gräsbevuxen, tidigare utdikad åker med en höjdskillnad på 15 meter mellan den högsta och lägsta punkten. Användningen av området är låg.

Målet med arbetet är att öka den biologiska mångfalden samt rekreationsanvändningen av området. I planen föreslås att de lägre delarna av området utvecklas till hagmarkslundar och fuktiga ängar, medan den torrare övre delarna ska skötas som en torräng. En stig ska byggas runt ängen, där besökare kan promenera. De olika ängsområdena kommer att erbjuda livsmiljöer för växter och djur samt upplevelser för människor.

I planen har man tagit hänsyn till genomförandets faser. Arbetet börjar med att bygga stigen runt ängen. Vid stigens högsta punkt, i skuggan av träden, ska en viloplats byggas där man kan beundra utsikten och sätta sig ner.

Det låga området vid diket i den västra delen av området ska utvecklas till en fuktig äng. Träd kommer att planteras glest på båda sidor om diket för att skapa en hagmarkslund. Träden kommer att skyddas noggrant för att förhindra att hjortdjur äter upp plantorna.

Området ska slås årligen och slätterresterna samlas in, så att ängen förblir välmående och dess artmångfald utvecklas till en blommande äng.

NOMAJI

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy
Meritullinkatu 11 D, 00170 Helsinki
+358 (0)45 7877 4688, nomaji@nomaji.fi